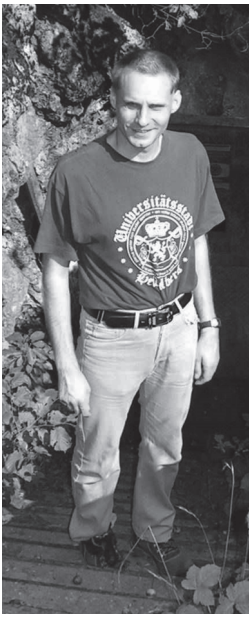

A KÖKÉL ezen számában **Mi lett veled ifjú vegyÉSZ?** *címmel új rovatot indítunk. Szándékaink szerint a rovat ezentúl minden alkalommal jelentkezik olyan régi ismerősök felől érdeklődve, akik kémia versenyeken jó eredményt értek el.*

Mihucz Viktor Gábor főszerkesztő

Mi lett veled ifjú vegyÉSZ? – Dr. Lente Gábor

1. Mikor nyertél vagy értél el helyezést kémiai diákolimpián/OKTV-n/Irinyi-versenyen?
Az 1986/87 és 1991/92 közötti hat tanévben minden alkalommal bekerültem az országos kémiaversenyen a legjobb hétbe (1987: 7., 1988: 2., 1989: 4., 1990: 2., 1991: 7., 1992: 1.). Életem utolsó magyar kémiaversenyén értem el első helyezést. 1992-ben tagja voltam a magyar csapatnak a USA-ban rendezett diákolimpián, ahol ezüstérmet nyertem.

2. Ki volt a felkészítő tanárod?
Az általános iskolában **Csapóné Paparó Erzsébet** (egri 1. Számú Általános Iskola). A középiskolában **Andó Jánosné** és **Irlanda Dezső** (egri Gárdonyi Géza Gimnázium).

3. Milyen indíttatásból kezdtél el a kémiával komolyabban foglalkozni?
Tízévesen olvastam először édesapámék (orvos)egyetemi kémiatankönyvét, ekkor határoztam el, hogy ilyesmivel szeretnék foglalkozni. Hatodik osztályos koromban már kémiai szakkörre jártam, mindenekelőtt a tanárnőm bátorítására, s azt is ő javasolta nekem, hogy induljak kémiai tanulmányi versenyeken. Mindez egy ének-zene tagozatos általános iskolában történt: azóta hálával gondolok ottani tanáraimra, akik nem erőltették rám mindenáron a zeneművészetet, amelyhez egyébként nagyon kevés érzékem van.

4. Ismerted-e diákkorodban a KÖKÉL-t?
Nem ismertem, emlékeim szerint egyetlen példányhoz jutottam hozzá, ahhoz is több hónappal a megjelenése után.

5. Hozzásegített-e pályaválasztásodhoz a versenyen elért eredmény?
Nagy lelkesítő hatással volt rám, hogy megismertem hozzám hasonló diákokat, s közöttük is tudtam versenyeken eredményes lenni, ennek ellenére nem volt mindig egyértelmű, hogy kémikus szeretnék lenni. Érettségire készülő gimnazistaként hivatásos kosárlabda-játékosnak is készültem, ilyen terveimet egy súlyos sportsérülés miatt adtam fel, az 1992-es OKTV-verseny gyakorlati fordulóját begipszelt lábbal csináltam végig. Azt már nagyon korán eldöntöttem, hogy Debrecenben szeretnék egyetemre járni, a vegyész szakon kívül a matematikuson is gondolkoztam valameddig, de végül a kémiát választottam. Ennek egyik lényeges oka az volt, hogy a kémiai diákolimpia magyar csapatába lehetőségem volt bekerülni. A matematika esetében lényegében kizárt a válogatásból az a tény, hogy egri középiskolába jártam.

6. Mi a végzettséged és a pillanatnyi foglalkozásod? (Maradtál-e a kémiai pályán? Ha nem, miért?)
1997-ben a debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetemen végeztem vegyész és angol szakfordítói szakon. 2001-ben szereztem doktori fokozatot kémiából, 2008-ban habilitáltam. Vendégkutatóként két évet dolgoztam az Amerikai Egyesült Államok Energiaügyi Minisztériumának egyik laboratóriumában az Iowa államban Amesben. Jelenleg egyetemi docens vagyok a Debreceni Egyetem Szervetlen és Analitikai Kémiai Tanszékén. Magyarul és angolul tanítok általános kémiát, analitikai kémiát és kémiatanároknak versenyfeladat-megoldást. Szerkesztője vagyok egy angol nyelvű szakmai folyóiratnak és állandó rovatot vezetek a Magyar Kémikusok Lapjában. És ami a legfontosabb: tehetséges egyetemi hallgatókból álló kutatócsoport munkáját segítem folyamatosan.

7. Nyertél-e más versenyt, ösztöndíjat (hazait, külföldit)?
A Középiskolai Matematikai Lapok rendszeres és lelkes feladatmegoldója voltam középiskolában, a levelező versenyen az 1990/91-es és 1991/92-es tanévben első helyezést értem el. Egyetemi hallgatóként számos különböző díjat nyertem el, köztársasági ösztöndíjas is voltam. 2002-ben a IUPAC (a nemzetközi kémikusszervezet) fiatal kutatói díját nyertem el, később kutatóként voltam Fulbright-, Békésy- és Bolyai-ösztöndíjas.

8. Mit üzensz a ma kémia iránt érdeklődő diákoknak?
Természettudománnyal, így kémiával is foglalkozni a legérdekesebb és legizgalmasabb dolgok egyike a világon. Ez akkor is így van, ha valakinek ezzel nem az a célja, hogy versenyeken jó eredményeket érjen el: a kémia az ipari

életben biztos megélhetést ígér, a kutatásban pedig új felfedezések lehetőségét (még ha nem is feltétlenül szenzációs hírűekét). Egy történelmi példázatot is szeretnék felidézni: a kémikusok között manapság sem ismeretlen a XVIII. században élt angol tudós, **Henry Cavendish** neve. Halála után, hátrahagyott feljegyzéseiből kiderült, hogy magányosan kísérletezve sok olyan új anyagot és összefüggést felfedezett, amelyet soha senkinek nem mondott el, így az emberiségnek haszna sem lehetett belőle. Ebből számomra a tanulság egyértelmű: a tudományos gondolatmenetekről folytonosan beszélni, mi több, vitatkozni kell más hozzáértőkkel.

9. Mi a hobbid a kémián kívül?

Nagyon szeretek olvasni: kedvenc íróim **Jules Verne**, **Mikszáth Kálmán**, **Széchenyi Zsigmond**, **Isaac Asimov**, **Kurt Vonnegut** és **Umberto Eco**. Van egy 130 mm-es tükrös távcsövem és egy száznál több darabból álló ásványgyűjteményem.

10. Van-e kémikus példaképed (akár kortárs is)? Miért pont ő?

Vannak olyanok, akikre hasonlítani szeretnék, de egyikőjük sem közismert személyiség. Az ilyen példaképeim azok közül kerülnek ki, akiket személyesen jól ismerek és nagyon tisztelek.